

Johan Lindberg
Avdelningen för social statistik och analys
SCB

Nordiska inkomster i IoT och inkomststatistiken 2011–2019

Inkomst- och taxeringsregistret (IoT) och den officiella inkomststatistiken omfattar i huvudsak inkomster från arbete och olika transfereringar i Sverige. Inkomst som svenskar får från utlandet saknas därför i stor utsträckning i IoT och i inkomststatistiken.

Avsaknaden av inkomster från utlandet har framför allt en påverkan på den gränsregionala statistiken, där arbetsinkomster från gränspendling utgör viktig del av människors försörjning.

Med anledning av detta har SCB tillsammans med Skatteverket arbetat för att förbättra täckningen av inkomster från de nordiska länderna i inkomststatistiken för personer folkbokförda i Sverige. Från och med år 2011 har SCB kompletterat Inkomst- och taxeringsregistret med pensions- och löneinkomst från Danmark, Finland, Island och Norge. Det innebär att tidigare publicerad statistik för åren 2011–2019 kommer att revideras i samband med att inkomststatistik för år 2020 publiceras i januari 2022.

Inkomst- och taxeringsregistret har kompletterats med följande variabler:

TTJLONU	Lön, utländskt beskattad
TPENSAU	Pension, utländskt beskattad
TTJU	Inkomst av tjänst (härledd), utländskt beskattad
SSLUTU	Skatt, utländsk

Dessa variabler ingår sedan i ytterligare härledningar i registret. Variablerna skapas så att det är möjligt att exkludera den utländska inkomsten för att möjliggöra jämförelser bakåt i tiden.

I detta dokument redovisas omfattningen av de utländska inkomster som lagts in i IoT åren 2011–2019, samt hur dessa inkomster påverkar inkomststatistiken för individer och hushåll. I första avsnittet redovisas makrobelopp samt antal berörda poster från respektive land och hur

dessa fördelar sig på olika grupper. I det efterföljande avsnittet redogörs för hur statistiken påverkas av att dessa inkomster inkluderas i redovisningen.

Omfattning av utländska inkomster

Omfattningen av de totala utländska inkomster som använts för att komplettera IoT varierar över tid. För åren 2011–2014 är täckningen sämre än för senare år. Lägst är makrobeloppet år 2011, då inkomsterna uppgick till 7 miljarder kronor (brutto), medan de uppgick till drygt 25 miljarder 2015. Antal unika poster som uppdaterats i IoT har pendlat runt 100 000, med flest år 2015 (135 000) och färst år 2011 (70 000).

Variationen över tid beror framför allt på brister i data från Norge. Data från Norge kan antas ha bra täckning från år 2015 och framåt. 2012–2014 är beloppet betydligt lägre, och år 2011 saknas i princip inkomster från Norge helt och hållet. Utöver detta saknades skatt för Norge 2011–2014, vilken i stället har skattats med hjälp av modellberäkningar.

Tabell 1. Makrobelopp i IoT från respektive land, löpande priser i mnkr

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Löneinkomst	5 382	12 546	14 381	14 401	22 063	20 300	19 556	18 773	19 731
Danmark	5 200	5 443	6 290	6 942	7 400	7 542	7 573	8 497	8 678
Finland	103	109	152	175	152	168	181	193	267
Island	12	49	80	94	133	161	220	326	114
Norge	66	6 946	7 859	7 190	14 378	12 430	11 583	9 757	10 672
Pension	1 637	1 659	1 870	2 030	3 248	3 303	3 208	3 488	3 722
Danmark	741	756	840	983	1 023	1 061	1 083	1 213	1 241
Finland	871	776	886	884	859	845	795	771	724
Island	24	18	6	10	36	50	82	143	67
Norge	1	110	138	154	1 330	1 347	1 248	1 361	1 691
Brutto	7 019	14 205	16 251	16 431	25 311	23 603	22 765	22 261	23 454
Skatt	1 372	3 052	3 551	3 611	6 057	5 592	5 296	5 140	5 395
Netto	5 647	11 154	12 700	12 820	19 254	18 011	17 469	17 121	18 059
Skattekvot (%)	19,5	21,5	21,9	22,0	23,9	23,7	23,3	23,1	23,0
Antal uppdaterade poster	70 118	96 024	106 229	100 750	135 362	125 303	113 464	105 878	104 703

Källa: Skatteverket och IoT

Omfattningen av utländska inkomster i IoT kan jämföras med pendlingsdata till Norge, där arbetspendlingen varit förhållandevis stabil 2011–2014, för att därefter minska något (se Västra Götalandsregionens Statistikdatabas, www.vgregion.se). Det finns

således inget i pendlingsdata som tyder på att inkomsterna skulle vara lägre perioden 2011–2014.

Inkomster från Danmark har varit förhållandevis stabila över tid, med en trendmässig ökning av både löne- och pensionsinkomster.

Tillgänglig statistik över arbetspendling från Sverige till Danmark visar på en liten minskning perioden 2011–2015 (senare data ej tillgängliga, se Öresundsdatan, www.orestat.se).

Data från Finland består till stor del av många små pensionsinkomster, i genomsnitt 20 000–25 000 kr. Från Danmark och Norge är det tvärtom löneinkomst som dominerar.

Fördelning av inkomster

I följande tabeller redovisas omfattningen av utländska inkomster bland olika grupper för åren 2011, 2015 och 2019. I texten kommenteras även övriga år, dessa redovisas dock inte av utrymmesskäl.

Tabell 2. Antal poster samt makrobelopp för utländska inkomster i IoT efter kön och ålder, löpande priser i mnkr

Kön och ålder	2011		2015		2019	
	Antal	Summa	Antal	Summa	Antal	Summa
Samtliga	68 841	6 963	127 550	23 544	100 098	22 835
0–19 år	505	50	1 196	52	699	35
20–29 år	3 852	594	23 629	3 915	10 742	2 178
30–49 år	10 264	3 520	27 475	10 373	20 775	9 767
50–64 år	9 337	1 451	18 740	5 985	15 127	6 985
65-år	44 883	1 347	56 510	3 219	52 755	3 870
Kvinnor	36 939	2 470	58 980	6 807	45 823	6 559
0–19 år	270	17	612	26	312	14
20–29 år	2 010	268	10 939	1 431	4 900	776
30–49 år	3 749	1 054	8 587	2 391	6 390	2 368
50–64 år	4 675	453	7 424	1 567	5 265	1 728
65-år	26 235	678	31 418	1 392	28 956	1 673
Män	31 902	4 493	68 570	16 738	54 275	16 277
0–19 år	235	34	584	26	387	21
20–29 år	1 842	326	12 690	2 484	5 842	1 403
30–49 år	6 515	2 466	18 888	7 981	14 385	7 399
50–64 år	4 662	998	11 316	4 418	9 862	5 257
65-år	18 648	669	25 092	1 828	23 799	2 197

Källa: Skatteverket och IoT. Folkbokförda 31/12 respektive år.

Om vi tittar på kön, framgår att en större del av inkomsterna går till män. Detta är fallet för samtliga år. Det är även en övervikt bland antal män med inkomst, förutom för år 2011. De antalsmässiga skillnaderna är dock mindre mellan könen, vilket innebär att de genomsnittliga beloppen är större för männen. Männen har i större utsträckning löneinkomster, medan kvinnorna i större utsträckning har pensionsinkomster, samtidigt som de genomsnittliga löneinkomsterna är mellan 6–10 gånger högre än pensionsinkomsterna.

Åldersmässigt framgår det att en stor andel av posterna avser personer 65 år och äldre, samtidigt som makrobeloppet för den här gruppen är förhållandevis litet. Den största delen av inkomsterna tillfaller istället gruppen 30–64 år. År 2019 gick 73 procent av inkomsterna till personer i det åldersspannet, medan de endast utgör 36 procent av berörda poster. Detta är ett genomgående mönster för samtliga år.

År 2019 hade 60 procent av inkomstagarna med utländska inkomster ett annat födelse land än Sverige. Störst andel hade Finland som födelse land, 27 procent, medan 13 respektive 10 procent var födda i Danmark respektive Norge. Av de utrikes födda är bruttobeloppet högst för personer födda i Danmark, följt av Norge och därefter Finland.

Tabell 3. Antal och andel (%) poster samt makrobelopp för utländska inkomster i IoT efter födelse land, löpande priser i mnkr

Födelse land	2011			2015			2019		
	Antal	Andel (%)	Summa	Antal	Andel (%)	Summa	Antal	Andel (%)	Summa
Danmark	12 938	18,8	2 136	13 652	10,7	2 704	12 733	12,7	3 098
Finland	39 604	57,5	893	36 101	28,3	1 059	27 240	27,2	935
Norge	296	0,4	51	9 849	7,7	2 250	9 892	9,9	2 412
Sverige	11 068	16,1	2 944	57 019	44,7	14 844	39 934	39,9	13 221
Övriga	4 935	7,2	940	10 929	8,6	2 688	10 299	10,3	3 170

Källa: Skatteverket och IoT. Folkbokförda 31/12 respektive år.

Regionalt är det främst Skåne, Västra Götalands län, Värmland och Stockholm som berörs. År 2019 gick drygt 40 procent av inkomsterna till Skåne, följt av Västra Götaland och Värmland, med 18 respektive 12 procent av inkomsterna, medan 8 procent gick till Stockholm. Övriga län ligger i intervallet 0,2 (Gotland)–2,5 procent (Dalarna).

I och med att täckningen av inkomster från Norge är sämre före 2015, är både antal personer som berörs samt makrobeloppet lägre dessa år för de län som gränsar mot Norge.

Bland kommunerna sticker Malmö ut med nästan 5 miljarder kronor 2019, och med inkomster över 2 miljarder under samtliga år. Malmö har även förhållandevis höga genomsnittliga belopp på de utländska inkomsterna, drygt 430 000 kr år 2019. Exempel på andra kommuner

som med höga genomsnittliga inkomster är Vellinge och Lomma, även de i Skåne. Kommuner med närmare koppling till Norge och som i stor utsträckning berörs av gränspendling är Strömstad, Årjäng och Eda.

Tabell 4. Antal poster samt makrobelopp för utländska inkomster i IoT efter län, löpande priser i mnkr

Län	2011		2015		2019	
	Antal	Summa	Antal	Summa	Antal	Summa
01 Stockholms län	14 583	480	20 025	1 782	15 597	1 747
03 Uppsala län	1 752	61	3 230	325	2 368	290
04 Södermanlands län	2 876	67	3 677	260	2 718	219
05 Östergötlands län	1 631	61	3 628	413	2 412	310
06 Jönköpings län	1 184	58	2 232	257	1 650	226
07 Kronobergs län	831	81	1 415	204	1 136	181
08 Kalmar län	642	39	1 843	292	1 314	261
09 Gotlands län	80	3	367	61	244	43
10 Blekinge län	650	49	1 370	218	1 001	197
12 Skåne län	20 324	5 203	27 178	8 239	24 735	9 350
13 Hallands län	1 130	86	3 169	571	2 404	503
14 Västra Götalands län	9 080	335	24 850	4 753	18 578	4 053
17 Värmlands län	737	46	9 929	2 878	7 723	2 648
18 Örebro län	1 764	46	3 293	400	2 311	308
19 Västmanlands län	3 618	75	4 239	265	3 200	234
20 Dalarnas län	1 581	48	3 786	664	2 899	577
21 Gävleborgs län	1 209	29	2 701	395	1 854	312
22 Västernorrlands län	919	29	2 045	322	1 515	280
23 Jämtlands län	238	10	2 036	501	1 605	451
24 Västerbottens län	733	22	2 253	322	1 556	274
25 Norrbottens län	3 279	134	4 284	421	3 278	372

Källa: Skatteverket och IoT. Folkbokförda 31/12 respektive år.

Merparten av kommunerna är i väldigt liten utsträckning berörda av de utländska inkomsterna. År 2019 gick hälften av inkomstsumman till 13 kommuner, samtidigt som drygt en tredjedel av berörda poster återfinns i dessa kommuner.

Som framgår av tabellen nedan är det både få berörda personer samt låga makrobelopp år 2011 för kommunerna med närhet till Norge. Åren 2012–2014 blir täckningen av norska inkomster bättre, vilket innebär att det blir en större påverkan på kommuner som gränsar mot Norge de

åren, men det är först från och med år 2015 som de norska inkomsterna kan anses ha god täckning.

Tabell 5. Antal poster samt makrobelopp i IoT för utländska inkomster efter kommun, löpande priser i mnkr

Topp 20 kommuner, sorterade efter belopp 2019	2011		2015		2019	
	Antal	Summa	Antal	Summa	Antal	Summa
1280 Malmö	9 415	2 691	11 309	3 993	10 870	4 704
1480 Göteborg	2 984	136	7 196	1 119	5 113	878
0180 Stockholm	4 284	173	7 388	810	5 796	818
1283 Helsingborg	2 142	422	2 974	728	2 652	752
1233 Vellinge	730	365	966	558	971	719
1486 Strömstad	25	2	1 551	641	1 504	718
1281 Lund	1 119	344	2 324	636	1 829	660
1765 Årjäng	19	2	1 449	520	1 320	540
1730 Eda	29	2	1 241	421	1 106	442
1780 Karlstad	163	9	2 088	492	1 344	377
1784 Arvika	43	10	1 021	331	836	304
1287 Trelleborg	691	147	800	220	736	256
1262 Lomma	253	131	351	170	360	227
1737 Torsby	24	3	680	228	600	219
1485 Uddevalla	206	6	1 103	285	758	204
1435 Tanum	35	2	535	190	473	194
0380 Uppsala	653	31	1 802	208	1 298	188
1282 Landskrona	607	85	860	173	763	186
1384 Kungsbacka	207	18	682	154	599	165
1263 Svedala	281	88	359	144	345	159

Källa: Skatteverket och IoT. Folkbokförda 31/12 respektive år.

Påverkan på statistiken

I detta avsnitt redovisas hur den reviderade statistiken förhåller sig till redan publicerad statistik för åren 2011–2019. Genomgången avser sammanräknad förvärvsinkomst och ekonomisk standard (disponibel inkomst per konsumtionsenhet).

Mönstret för hur de nordiska inkomsterna påverkar statistiken ser överlag likartat ut för hela perioden. År 2011 är dock storleken på förändringarna mindre än övriga år. Förändringarna 2012–2014 är i sin tur mindre än för de efterföljande åren. Störst påverkan på statistiken blir det genomgående år 2015.

Sammanfattningsvis blir effekten störst på regional nivå, där de tre kommunerna Årjäng, Strömstad och Eda, vilka samtliga gränsar mot Norge, sticker ut med störst inkomstökningar. Vid gränsen mot Danmark respektive Finland är det Malmö respektive Haparanda som får störst inkomstökningar. Inkomsterna ökar generellt mer för män än för kvinnor, samt för personer födda i något av de övriga nordiska länderna. Det blir även en större procentuell påverkan på inkomsterna för de yngre och äldre åldersgrupperna, samt i de nedre delarna av inkomstfördelningen.

Sammantaget blir det en liten påverkan på de övergripande inkomstskillnaderna. Gini-koefficienten för ekonomisk standard minskar med 0,001–0,002, medan andelen med låg ekonomisk standard minskar med 0,1–0,2 procentenheter, samtidigt som andelen med hög ekonomisk standard är oförändrad.

Sammanräknad förvärvsinkomst

Förändringen av sammanräknad förvärvsinkomst är procentuellt sett störst i de nedre delarna av inkomstfördelningen, medan den absoluta ökningen är störst i toppen av densamma. Medelvärdet för samtliga personer 20 år och äldre ökar med mellan 0,5–1,0 procent, förutom 2011, då förändringen är mindre. Ökningen av medianvärdet pendlar runt 0,5 procent, med en topp år 2015 och lägst ökning år 2011. Ökningen är överlag större för män än kvinnor.

Tabell 6. Förändring i procent (inkl./exkl. utländska inkomster), sammanräknad förvärvsinkomst, 20– år

	2011			2015			2019		
	Samtliga	Kvinnor	Män	Samtliga	Kvinnor	Män	Samtliga	Kvinnor	Män
Decil 1 (medelvärde)	4,3	3,1	5,8	14,2	8,1	22,3	10,0	5,6	14,9
Decil 2	0,9	0,7	1,2	2,7	1,6	4,3	2,0	1,2	3,1
Decil 3	0,6	0,5	0,6	1,6	1,0	1,8	1,2	0,8	1,4
Decil 4	0,4	0,5	0,4	1,1	0,8	1,4	0,9	0,7	1,1
Decil 5	0,3	0,3	0,3	0,9	0,6	1,1	0,7	0,5	0,7
Decil 6	0,2	0,2	0,2	0,6	0,4	0,7	0,5	0,3	0,5
Decil 7	0,1	0,1	0,1	0,5	0,3	0,6	0,4	0,2	0,5
Decil 8	0,1	0,1	0,2	0,5	0,3	0,6	0,4	0,2	0,5
Decil 9	0,2	0,1	0,2	0,6	0,3	0,8	0,5	0,3	0,7
Decil 10	0,4	0,3	0,4	1,1	0,7	1,3	1,1	0,7	1,4
P96-P100	0,5	0,4	0,6	1,3	0,8	1,4	1,4	0,9	1,6
P100	0,7	0,5	0,9	1,5	1,0	1,7	1,8	1,2	2,0
Samtliga	0,3	0,3	0,4	1,0	0,6	1,3	0,8	0,5	1,0
Med värde	0,2	0,2	0,2	0,7	0,4	0,8	0,6	0,4	0,7

	2011			2015			2019		
	Samtliga	Kvinnor	Män	Samtliga	Kvinnor	Män	Samtliga	Kvinnor	Män
P10 (gränsvärde)	2,5	1,7	3,3	8,2	4,7	12,6	5,6	3,5	6,8
P25	0,6	0,5	0,6	1,5	1,0	1,8	1,2	0,8	1,4
P50	0,2	0,2	0,2	0,8	0,5	0,8	0,5	0,4	0,6
P75	0,1	0,1	0,2	0,5	0,3	0,7	0,4	0,2	0,5
P90	0,2	0,1	0,2	0,7	0,4	0,9	0,6	0,3	0,8
P90/P10*	-0,2	-0,1	-0,2	-0,5	-0,3	-0,8	-0,3	-0,2	-0,4
Gini-koefficient*	-0,001	0,000	0,000	-0,002	-0,002	-0,004	-0,001	0,000	-0,002

Källa: Skatteverket och IoT. Helårspersoner, dvs folkbokförda i början och slutet av referensåret. * avser absolut förändring.

Åldersmässigt är det de yngre och de äldre som får störst procentuell ökning av den sammanräknade förvärvsinkomsten. Den absoluta förändringen är dock störst bland yngre och medelålders, vilka i större utsträckning erhåller utländska löneinkomster, medan äldre personer i större utsträckning får utländska pensioner. Män får överlag större inkomstökningar genom de utländska inkomsterna, förutom i de äldsta grupperna. Störst skillnad mellan könen är det i åldrarna 35–54 år, där skillnaden för medianbeloppet ligger i storleksordningen 1500–2000 kronor (förutom för år 2011).

Tabell 7. Förändring i procent (inkl./exkl. utländska inkomster), medianvärde sammanräknad förvärvsinkomst efter ålder, 20– år

Ålder	2011			2015			2019		
	Samtliga	Kvinnor	Män	Samtliga	Kvinnor	Män	Samtliga	Kvinnor	Män
Samtliga	0,2	0,2	0,2	0,8	0,5	0,8	0,5	0,4	0,6
20–24 år	0,2	0,3	0,2	2,7	2,5	3,0	0,8	0,8	0,9
25–29 år	0,3	0,3	0,2	1,1	0,8	1,2	0,5	0,4	0,5
30–34 år	0,2	0,2	0,2	0,7	0,4	0,8	0,4	0,3	0,4
35–39 år	0,2	0,2	0,2	0,6	0,3	0,7	0,4	0,2	0,6
40–44 år	0,1	0,1	0,2	0,5	0,2	0,7	0,5	0,2	0,6
45–49 år	0,1	0,1	0,2	0,5	0,2	0,7	0,4	0,2	0,6
50–54 år	0,1	0,1	0,1	0,5	0,2	0,7	0,4	0,2	0,6
55–59 år	0,1	0,0	0,1	0,4	0,2	0,5	0,4	0,2	0,6
60–64 år	0,1	0,1	0,1	0,3	0,2	0,4	0,3	0,2	0,5
65–69 år	0,2	0,3	0,2	0,4	0,3	0,4	0,4	0,3	0,4
70–74 år	0,5	0,6	0,4	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5
75–79 år	0,5	0,6	0,4	0,8	0,7	0,6	0,7	0,7	0,6
80-år	0,4	0,4	0,4	0,7	0,8	0,6	0,7	0,8	0,6

Källa: Skatteverket och IoT. Helårspersoner, dvs folkbokförda i början och slutet av referensåret.

Personer födda i övriga nordiska länder får stora inkomstökningar när de utländska inkomsterna inkluderas i statistiken. År 2019 ökar medianvärdet för sammanräknad förvärsinkomsten med nästan 9 procent för den gruppen, ökningen ligger på ungefär samma nivå från och med år 2015. För perioden 2011–2014 ligger ökningen runt 5 procent. Dock är det stora skillnader över tid mellan grupper med olika vistelsetid i Sverige, där vissa grupper får ökningarna med flera hundra procent (dock från väldigt låga inkomster). Till exempel ökar medianinkomsten för män födda i något av övriga nordiska länder med en vistelsetid på 3–4 år i Sverige med nästan 2 500 procent år 2011, från 6 500 kronor till 165 000 kronor.

För övriga födelseregioner ligger förändringen mer i linje med befolkningen i stort.

Tabell 8. Förändring i procent (inkl./exkl. utländska inkomster), medianvärde sammanräknad förvärsinkomst efter födelseregion och vistelsetid, 20– år

	2011			2015			2019		
	Samtliga	Kvinnor	Män	Samtliga	Kvinnor	Män	Samtliga	Kvinnor	Män
Samtliga	0,2	0,2	0,2	0,8	0,5	0,8	0,5	0,4	0,6
Födda i Sverige	0,1	0,1	0,1	0,6	0,3	0,6	0,4	0,2	0,4
utrikes födda	2,0	2,5	2,3	3,1	2,9	3,1	2,2	2,3	2,1
Norden exkl. Sverige	5,0	4,5	5,7	8,4	6,6	11,2	8,6	7,2	11,4
1–2 år i Sverige	213,3	108,4	453,9	103,2	74,4	98,1	23,2	23,6	20,0
3–4 år i Sverige	367,8	119,6	2 457,2	49,2	28,7	67,0	22,1	15,1	26,0
5–9 år i Sverige	161,6	42,4	1 505,7	107,8	49,0	305,4	19,7	11,0	32,1
10–19 år i Sverige	5,8	2,9	10,4	29,4	12,5	66,9	36,9	17,8	77,2
20– år i Sverige	3,5	3,8	3,0	5,0	4,9	5,2	5,4	5,5	5,7
EU exkl. Norden	0,5	0,3	0,5	0,9	0,6	1,0	0,7	0,5	0,7
Övriga Europa	0,3	0,3	0,3	0,7	0,6	0,7	0,4	0,4	0,5
Afrika	0,9	0,6	0,9	1,5	1,0	1,4	0,7	0,6	0,8
Nordamerika	0,5	0,7	0,4	1,2	0,8	1,2	0,8	0,8	0,9
Sydamerika	0,2	0,2	0,3	0,7	0,5	0,8	0,3	0,2	0,3
Asien	0,7	0,5	0,7	1,2	0,9	1,0	0,7	0,6	0,7
Oceanien	1,3	0,3	1,1	1,2	0,3	1,4	1,5	0,3	1,1

Källa: Skatteverket och IoT. Helårspersoner, dvs folkbokförda i början och slutet av referensåret.

En stor del av de nordiska inkomsterna utgörs av inkomster från gränspendlning, vilket innebär att det blir en tydlig regional effekt på statistiken, med störst inkomstökningar i gränsregioner.

Vid gränsen mot Norge finns flest berörda kommuner. Mest ökar inkomsterna i Årjäng, Strömstad och Eda, samtliga med tvåsiffriga

medianinkomstökningar perioden 2015–2019. Vid gränsen mot Danmark och Finland är det Malmö respektive Haparanda som ser sina inkomster öka mest. Årjäng och Strömstad ligger med bland topp tre kommuner med störst procentuell ökning av medianinkomsten under samtliga år förutom 2011, då de norska inkomsterna till stor del saknas.

Många av dessa kommuner tar även stora hopp uppåt i inkomstrankningen. Exempelvis klättrar Årjäng över 200 placeringar i kommunrankingen avseende medianvärde 2015, från plats 288 till plats 85, mest av samtliga kommuner.

Tabell 9. Förändring i procent och kommunrankning, medianvärde sammanräknad förvärvsinkomst, 20- år, sorterad efter procentuell förändring respektive år (topp 20 kommuner)

2011 Kommun	Förändring		2015 Kommun	Förändring		2019 Kommun	Förändring	
	Procent	Ranking		Procent	Ranking		Procent	Ranking
	2583 Haparanda	4,4		23	1765 Årjäng		22,1	203
1280 Malmö	3,8	16	1730 Eda	18,0	130	1486 Strömstad	14,8	155
1233 Vellinge	2,4	5	1486 Strömstad	15,7	158	1730 Eda	14,4	95
1231 Burlöv	1,5	14	1438 Dals-Ed	7,7	29	1438 Dals-Ed	5,0	26
1260 Bjuv	1,4	17	1737 Torsby	6,0	45	1737 Torsby	5,0	41
1264 Skurup	1,4	20	1460 Bengtsfors	5,8	28	1460 Bengtsfors	4,8	14
1263 Svedala	1,3	3	1762 Munkfors	5,1	25	1435 Tanum	4,6	57
1283 Helsingborg	1,3	18	1435 Tanum	5,1	63	1280 Malmö	4,3	35
1262 Lomma	1,2	3	1766 Sunne	5,1	42	2583 Haparanda	4,2	10
1275 Perstorp	1,2	2	2583 Haparanda	5,0	6	1784 Arvika	3,5	33
1281 Lund	1,2	16	1280 Malmö	5,0	32	1233 Vellinge	3,1	6
1287 Trelleborg	1,1	16	1784 Arvika	4,5	49	1766 Sunne	3,1	25
1276 Klippan	0,9	5	1430 Munkedal	4,1	37	1785 Säffle	3,0	13
0767 Markaryd	0,9	5	1492 Åmål	3,7	14	2023 Malung -Sälen	3,0	27
1257 Örkelljunga	0,8	4	2023 Malung-Sälen	3,4	30	1430 Munkedal	2,8	22
2518 Övertorneå	0,8	4	2039 Älvdalen	3,4	20	1762 Munkfors	2,8	11
1230 Staffanstorps	0,8	0	2021 Vansbro	3,2	12	1492 Åmål	2,5	10
1282 Landskrona	0,8	2	1461 Mellerud	3,2	0	1461 Mellerud	2,3	3
1277 Åstorp	0,7	6	1715 Kil	3,2	25	2321 Åre	2,2	20
1261 Kävlinge	0,7	2	1785 Säffle	3,0	10	1715 Kil	2,1	15

Källa: Skatteverket och IoT. Helårspersoner, dvs folkbokförda i början och slutet av referensåret.

Ekonomisk standard

Medel- och medianinkomsten för hela befolkningen ökar i stort i samma utsträckning, runt 0,5 procent eller strax över, för samtliga år förutom för år 2011. År 2019 motsvarar det 1 500 kronor för medianinkomsten och 2 200 kronor för medelinkomsten.

Den ekonomiska standarden ökar procentuellt sett mer i den nedre delen av inkomstfördelningen, vilket slår igenom i Gini-koefficienten, andel med låg ekonomisk standard samt även percentilkvoter. I förhållande till medianen (P50) är det främst för de med allra lägst inkomster (P01) som det skett en förändring, vilket framgår av kvoten P01/P50.

Störst absolut ökning har det dock varit i de övre inkomstskikten. Medelvärdet för decil 10 ökade år 2019 med 5 600 kronor, jämfört med 2 500 i decil 1 och ungefär 1 500 kronor i mitten av fördelningen.

Andelen av inkomsterna som tillfaller respektive decil är i princip oförändrad. Vid redovisning med 1 decimal förändras endast andelen för decil 1, med en ökning med 0,1 procentenhet åren 2012–2019.

Tabell 10. Förändring av fördelningsindikatorer för ekonomisk standard

	2011	2015	2019
Medianvärde, procentuell förändring	0,2	0,7	0,6
Medelvärde, procentuell förändring	0,3	0,8	0,7
Gini-koefficient	-0,001	-0,002	-0,001
Låg ekonomisk standard	-0,1	-0,2	-0,2
Hög ekonomisk standard	0,0	0,0	0,0
P80/P20	-0,01	-0,01	-0,01
P90/P10	-0,01	-0,02	-0,02
P95/P05	-0,03	-0,06	-0,04
P01/P50	0,01	0,03	0,02
P05/P50	0,00	0,01	0,00
P10/P50	0,00	0,00	0,00
P20/P50	0,00	0,00	0,00
P80/P50	0,00	0,00	0,00
P90/P50	0,00	0,00	0,00
P95/P50	0,00	0,00	0,01
P99/P50	0,01	-0,01	0,01

Källa: Skatteverket och IoT.

Tabell 11. Förändring i procent, medelvärde per decil för ekonomisk standard

Medelvärde	2011	2015	2019
Decil 1	1,4	3,3	2,5
Decil 2	0,5	1,2	0,9
Decil 3	0,4	1,0	0,8
Decil 4	0,3	0,9	0,7
Decil 5	0,2	0,8	0,6
Decil 6	0,2	0,7	0,5
Decil 7	0,2	0,7	0,5
Decil 8	0,2	0,7	0,5
Decil 9	0,2	0,7	0,6
Decil 10	0,3	0,6	0,7

Källa: Skatteverket och IoT.

Nedan följer en genomgång av hur andelen med låg ekonomisk standard förändras för de vanligaste redovisningsgrupperna.

Observera att medianinkomsten, i olika utsträckning, ökar för samtliga grupper när de nordiska inkomsterna inkluderas i statistiken. Det innebär dock inte att andelen med låg ekonomisk standard minskar i samtliga grupper, utan förändringen av låg ekonomisk standard för en grupp beror på hur inkomsterna för personer i den aktuella gruppen utvecklas i förhållande till medianvärdet på riksnivå.

I princip stärks inkomsterna för de med lägre inkomster över hela åldersspannet, vilket innebär att andelen med låg ekonomisk standard minskar något i de flesta åldersgrupperna. Det är endast i den äldsta åldersgruppen, 80 år och äldre, som andelen med låg ekonomisk standard ökar. Andelen för den här gruppen ökar samtliga år 2012–2019, medan det är en liten minskning 2011. Ökningen är större de år löneinkomsterna är stora; exempelvis ökar andelen med låg ekonomisk standard med 0,7 procentenheter år 2015, året med störst löneinkomstsumma, medan andelen minskar år 2011 då löneinkomstsumman är lägst.

Löneinkomsterna tillfaller framför allt personer i arbetsför ålder, vilket innebär att andelen med låg ekonomisk standard genomgående minskar mest i dessa åldrar.

Tabell 12. Absolut förändring av andel med låg ekonomisk standard efter ålder

Ålder	2011	2015	2019
0 – 5 år	-0,2	-0,3	-0,2
6 – 9 år	-0,1	-0,3	-0,2
10–15 år	0,0	-0,2	-0,1
16–19 år	0,0	-0,2	-0,1
20–24 år	0,0	-0,2	0,0
25–29 år	-0,1	-0,3	-0,2
30–34 år	-0,2	-0,4	-0,2
35–39 år	-0,2	-0,4	-0,3
40–44 år	-0,1	-0,4	-0,3
45–49 år	-0,1	-0,3	-0,3
50–54 år	-0,1	-0,3	-0,2
55–59 år	-0,1	-0,2	-0,2
60–64 år	-0,1	-0,1	-0,1
65–69 år	-0,2	-0,1	-0,1
70–74 år	-0,3	-0,1	-0,1
75–79 år	-0,3	0,0	-0,2
80– år	-0,2	0,7	0,0
0–19 år	-0,1	-0,2	-0,2
20–64 år	-0,1	-0,3	-0,2
65– år	-0,3	0,1	-0,1

Källa: Skatteverket och IoT.

Medianinkomsten för ekonomisk standard ökar mest, både beloppsmässigt och procentuellt, för hushåll med kvarboende unga vuxna. Ökningen är överlag större för hushåll utan barn 0–19 år än för hushåll med barn. Detta gäller även för ensamstående män i förhållande till ensamstående kvinnor.

För ensamstående kvinnor med barn ökar andelen med låg ekonomisk standard genomgående under hela perioden, ökningen är större ju fler barn som finns i hushållet. För de ensamstående männen med barn syns ökningen först i hushåll med minst två barn, medan andelen minskar något i hushåll med ett barn.

Bland ensamstående utan barn är det endast i den äldsta åldersgruppen, 80 år och äldre, som andelen ökar för männen, medan bilden är lite mer splittrad för kvinnorna. Dock gäller även för kvinnorna att andelen tenderar att öka i de äldre åldersgrupperna, medan förändringen varierar mer i de yngre grupperna.

För barn till ensamstående kvinnor ökar andelen under hela perioden, medan det motsatta är fallet för barn till sammanboende.

Tabell 13. Absolut förändring av andel med låg ekonomisk standard efter hushållstyp

Hushållstyp	2011	2015	2019
Samtliga personer 20– år	-0,1	-0,2	-0,2
Ensamstående kvinnor utan barn	-0,3	0,5	0,1
Ensamstående män utan barn	-0,1	-0,2	-0,2
Ensamstående kvinnor med barn 0–19 år	0,1	0,4	0,4
Ensamstående män med barn 0–19 år	0,0	-0,1	0,0
Ensamstående kvinnor med kvarboende unga vuxna 20–29 år	-0,1	-0,4	-0,2
Ensamstående män med kvarboende unga vuxna 20–29 år	-0,1	-0,6	-0,3
Sammanboende utan barn	-0,1	-0,2	-0,2
Sammanboende med barn 0–19 år	-0,1	-0,4	-0,3
Sammanboende med kvarboende unga vuxna 20–29 år	0,0	-0,2	-0,2
Samtliga personer 0–19 år	-0,1	-0,2	-0,2
Barn till ensamstående kvinnor	0,1	0,5	0,5
Barn till ensamstående män	0,0	0,0	0,1
Barn till sammanboende	-0,1	-0,4	-0,3

Källa: Skatteverket och IoT.

Vid redovisning efter födelseregion är det framför allt gruppen födda i övriga Norden som sticker ut, med stora ökningarna av medianinkomsten för ekonomisk standard. Medianinkomstökningen för utrikes födda i övriga regioner är mer modesta och ligger i paritet med ökningen för inrikes födda.

De stora inkomstökningarna för personer födda i övriga Norden bidrar till att andelen med låg ekonomisk standard i den här gruppen minskar kraftigt. Andelen minskar också för merparten av övriga grupper med utrikes födda, dock i betydligt lägre utsträckning.

Tabell 14. Absolut förändring av andel med låg ekonomisk standard efter födelseregion och vistelsetid

Födelseregion och vistelsetid	2011	2015	2019
Samtliga 20– år	-0,1	-0,2	-0,2
Födda i Sverige	0,0	0,0	0,0
utrikes födda	-0,9	-1,1	-0,9
Norden exkl. Sverige	-4,0	-6,3	-6,0

Födelseregion och vistelsetid	2011	2015	2019
Norden –10 år i Sverige	-9,1	-14,2	-8,3
Norden 11–20 år i Sverige	-4,4	-12,7	-15,5
Norden 21– år i Sverige	-3,4	-4,6	-4,5
EU exkl. Norden	-0,1	-0,1	-0,1
Europa exkl. EU och Norden	-0,1	0,1	-0,1
Afrika	-0,1	-0,1	0,0
Nordamerika	-0,2	-0,3	-0,3
Sydamerika	-0,1	0,0	0,0
Asien	-0,1	0,1	-0,1
Oceanien	-0,3	-0,4	-0,2
Samtliga personer 0–19 år	-0,1	-0,2	-0,2
Födda i Sverige	-0,1	-0,2	-0,2
Födda i Sverige - inrikes födda föräldrar	0,0	-0,2	-0,1
Födda i Sverige - en inrikes och en utrikes född förälder	-0,3	-0,5	-0,5
Födda i Sverige - två utrikes födda föräldrar	-0,3	-0,2	-0,3
Utrikes födda	-0,5	-0,5	-0,2

Källa: Skatteverket och IoT.

Som tidigare påtalats kommer en stor del av de nordiska inkomsterna från arbete via pendling över gränsen till våra nordiska grannländer. Detta får i sin tur en stor påverkan på statistiken i gränsregionerna. Detta blir särskilt tydligt för andelen med låg ekonomisk standard, som faller kraftigt i många gränskommuner när dessa inkomster inkluderas i statistiken.

Precis som tidigare är det Årjäng, Strömstad och Eda vid gränsen mot Norge som sticker ut, och även Malmö och Haparanda som gränsar mot Danmark respektive Finland. År 2019 minskar andelen med låg ekonomisk standard för hela befolkningen i 112 kommuner, medan den ökar i 118 kommuner. För merparten av kommunerna är dock förändringarna små, i endast 29 kommuner minskar andelen med 1 procentenhet eller mer, samtidigt som andelen som mest ökar med 0,4 procentenheter i någon kommun.

På länsnivå minskar andelen mest i Värmland och Skåne, medan Gotland ligger i andra änden med störst ökning av andelen med låg ekonomisk standard.

Tabell 15. Absolut förändring av andel med låg ekonomisk standard, sorterad efter förändring respektive år (topp 20 kommuner)

2011		2015		2019	
Kommun	Låg ekonomisk standard	Kommun	Låg ekonomisk standard	Kommun	Låg ekonomisk standard
2583 Haparanda	-5,1	1765 Årjäng	-13,9	1765 Årjäng	-13,1
1280 Malmö	-2,1	1486 Strömstad	-10,8	1486 Strömstad	-9,8
1233 Vellinge	-1,5	1730 Eda	-10,7	1730 Eda	-9,3
1263 Svedala	-1,2	1438 Dals-Ed	-6,0	2583 Haparanda	-4,9
1264 Skurup	-1,1	2583 Haparanda	-5,6	1438 Dals-Ed	-4,2
1231 Burlöv	-1,0	1737 Torsby	-4,5	1737 Torsby	-3,3
1260 Bjuv	-1,0	1460 Bengtsfors	-3,7	1460 Bengtsfors	-2,7
0767 Markaryd	-1,0	1435 Tanum	-3,4	1280 Malmö	-2,5
1230 Staffanstorps	-0,9	1430 Munkedal	-3,0	1435 Tanum	-2,3
1287 Trelleborg	-0,9	1766 Sunne	-2,8	1430 Munkedal	-2,0
1283 Helsingborg	-0,8	1784 Arvika	-2,8	1784 Arvika	-2,0
1262 Lomma	-0,8	1280 Malmö	-2,4	1785 Säffle	-1,9
1257 Örkelljunga	-0,7	2039 Älvdalen	-2,3	1766 Sunne	-1,9
2518 Övertorneå	-0,7	2023 Malung-Sälen	-2,3	1233 Vellinge	-1,8
1275 Perstorp	-0,7	2021 Vansbro	-2,2	2023 Malung-Sälen	-1,7
1276 Klippan	-0,6	1762 Munkfors	-2,2	1263 Svedala	-1,5
1282 Landskrona	-0,6	1785 Säffle	-2,1	2039 Älvdalen	-1,5
1281 Lund	-0,6	1492 Åmål	-2,1	1715 Kil	-1,4
2521 Pajala	-0,6	2321 Åre	-2,1	1461 Mellerud	-1,3
1267 Höör	-0,5	1233 Vellinge	-2,0	1492 Åmål	-1,3

Källa: Skatteverket och IoT.